Kadernota 2026 - 2029

inclusief Voorjaarsnota 2025

1. Inleiding

Algemeen

Voor u ligt de Kadernota 2026 - 2029.
In deze Kadernota zijn de uitgangspunten voor het opmaken van de ontwerp begroting 2026 en meerjarenraming 2027 - 2029 opgenomen, evenals voorstellen voor overig (nieuw) beleid Verder zijn in dit stuk actuele ontwikkelingen opgenomen, welke (nu nog) geen aanvullend budget vragen. Daarnaast is in Hoofdstuk 5 onder de autonome mutaties de Voorjaarsnota 2025 opgenomen.

De Meicirculaire 2025 wordt eind mei 2025 verwacht. De financiële gevolgen hiervan konden niet in deze kadernota worden verwerkt. U wordt hierover via raadsbrief geïnformeerd en de gevolgen worden uiteraard wel verwerkt in de Begroting 2026 en meerjarenraming.

Ook de financiële gevolgen van de Voorjaarsnota 2025 en de ontwerp Begroting 2026 van de SED organisatie -hoewel nog niet vastgesteld door het Algemeen Bestuur- zijn verwerkt in deze kadernota. Het betreft hier immers ramingen van te verwachten baten en lasten.

Begrotingsjaar 2026 staat in het teken van de verkiezingen en de ombuigingen in het kader van de Ravijnjaren. De ombuigingsvoorstellen worden in een apart proces en apart memo aangeboden. De keuzes die door de Raad gemaakt worden, worden geëffectueerd in de vast te stellen Begroting 2026.

In deze inleiding treft u verder een overzicht op hoofdlijnen van de financiële consequenties van deze kadernota aan, met een korte toelichting per onderdeel.

Leeswijzer:
In Hoofdstuk 2 zijn de beslispunten inzake deze Kadernota gepresenteerd;
In hoofdstuk 3 zijn de uitgangspunten voor het opmaken van de Begroting 2026 opgenomen;
In Hoofdstuk 4 treft u recente beleidsontwikkelingen per programma aan ;
In Hoofdstuk 5 treft u de Voorjaarsnota 2025/Autonome ontwikkelingen aan;
In Hoofdstuk 6 treft u voorstellen voor overige nieuw beleid 2026 aan;
In Hoofdstuk 7 treft u voorstellen inzake Investeringen aan;
In Hoofdstuk 8 treft u de geraamde ontwikkeling van de reserves aan;
In Hoofdstuk 9 treft u het voorstel inzake het Subsidieplafond 2026 aan.

Financiële consequenties van de Kadernota 2026 – 2029

In deze Kadernota worden in verschillende hoofdstukken de voorgestelde mutaties toegelicht. In dit hoofdstukje wordt een totaaloverzicht van alle voorstellen gepresenteerd, met daarbij een korte toelichting van de onderdelen en -waar van toepassing- een verwijzing naar de uitgebreide toelichting in de nota.
Een negatief bedrag betekent hogere uitgaven/lagere inkomsten; een positief bedrag betekent lagere uitgaven/hogere inkomsten. Bedragen x € 1.000.

Overzicht financiële consequenties

Financieel overzicht Voorjaarsnota 2025 en Kadernota 2026-2029 (bedragen x € 1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029
Financiele ruimte na de raad van 6 mei 2025	216	-2.763	-3.747	-4.096	-4.443
saldo mutaties Voorjaarsnota 2025	230	764	1.097	1.113	1.193
saldo mutaties Kadernota (overig beleid)	-161	214	-193	310	619
Geraamde ontwikkeling indexatie Jeugd en Wmo	-369	-834	-1.176	-1.531	-2.010
Voorjaarsnota 2025 Rijk, deel Jeugdzorg	500	1.500	1.400	-100	-100
Schrappen eerder opgenomen stelposten	0	-331	-246	-292	-292
Eigen bijdrage Jeugdzorg				330	330
Stelpost Jeugd na 2027				700	700
	416	-1.450	-2.864	-3.566	-4.003

Toelichting financiële consequenties

Financiële ruimte na de raad van mei 2025:
De financiële ruimte voorafgaand aan de Kadernota na de raad van 6 mei 2025.

In de volgende twee regels zijn financiële gevolgen opgenomen van verschillende onderdelen van deze kadernota: De Voorjaarsnota 2025 (autonome mutaties) en de Kadernota 2026-2029, waarin het overige nieuw beleid is opgenomen.

Geraamde ontwikkeling indexatie Jeugd en Wmo
In deze Kadernota zijn de financiële gevolgen van de te verwachten indexatie van kosten voor Jeugdzorg en Wmo opgenomen. Hierbij zijn de indexatie-percentages gehanteerd zoals die ook door de zogenoemde Commissie van Ark zijn gehanteerd (de commissie die het Rijk adviseert over compensatie van kosten van jeugdzorg), te weten 3,9% in 2025 en cumulatief daarboven 3% van 2026 tot en met 2029. De raming als gevolg van de eventuele volumegroei is niet door ons meegenomen: deze is dermate onzeker, zodat de eventuele raming hiervan -indien nodig- eerst bij de begroting 2026 wordt opgenomen.

Voorjaarsnota 2025 Rijk, deel Jeugdzorg
Gelet op het voorgaande hebben we een splitsing aangebracht in de rijksmiddelen die via de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk tot ons komen. In de Voorjaarsnota 2025 Enkhuizen zijn in programma 1 de *algemene* financiële gevolgen opgenomen van de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk. De financiële gevolgen van de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk met betrekking tot *Jeugdzorg* zijn apart in bovenstaand overzicht opgenomen, zodat transparant wordt hoe de compensatie door het Rijk zich verhoudt tot de te verwachten stijging van kosten van jeugdzorg en Wmo (en dan nog zonder de eventuele stijging van kosten als gevolg van volumegroei).

De mutaties in de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk inzake jeugdzorg zijn de volgende:

Jeugd:	2025	2026	2027	2028	2029
Dekking structureel tekort jeugdzorg voor 50% (828 mln.)	497	497	497	497	497
Aanpassing groeipad maatregelen hervormingsagenda		588	581		
Aanvullende post hervormingsagenda		420	329	344	376
Invoering eigen bijdrage jeugd				-330	-330
Indexering opbrengst Hervormingsagenda				-611	-643
Totaal effect VJN,afgerond	500	1.500	1.400	-100	-100

- Dekking structureel tekort jeugdzorg

De deskundigencommissie van Ark heeft het Rijk geadviseerd om het berekende structurele tekort in de jeugdzorg van € 828 miljoen gelijk te verdelen over Rijk en gemeenten. In de VJN 2025 van het Rijk is vanaf 2025 structureel € 414 miljoen opgenomen, wat voor de gemeente Enkhuizen bijna € 0,5 miljoen betekent.

- Aanpassing groeipad maatregelen Hervormingsagenda

De eerder ingeboekte kortingen op het gemeentefonds in 2026 en 2027 -als gevolg van door het Rijk berekende besparingen bij gemeenten- wordt naar beneden bijgesteld.

- Aanvullende post Hervormingsagenda

Eerder door het Rijk in het vooruitzicht gestelde aanvullende posten inzake de Hervormings-agenda in 2026 tot en met 2029 worden nu toegevoegd aan het Gemeentefonds. De eerder hiervoor opgenomen stelposten in de algemene uitkering van Enkhuizen (zie verder) moeten daarom worden geschrapt.

- Invoering eigen bijdrage Jeugd

Er wordt een eigen bijdrage ingevoerd voor jeugdzorg vanaf 2028. Het Rijk heeft berekend dat gemeente daar in totaal € 260 miljoen mee besparen en dit wordt gekort op het Gemeentefonds. Voor Enkhuizen is dit € 330.000,

- Indexatie opbrengst Hervormingsagenda

Eerder toegepaste kortingen op het Gemeentefonds in 2028 en 2029 (vanwege door het Rijk berekende besparingen bij gemeenten als gevolg van de Hervormingsagenda) zijn destijds opgenomen tegenprijs- en volumepeil 2019. Deze worden nu geïndexeerd naar prijs- en volumepeil 2028 en 2029, waardoor een aanvullende korting in 2028 en 2029.

<u>Aanvullende voorstellen in dit kader:</u>

Schrappen eerder opgenomen stelposten

Hiervóór is bij de Aanvullende post Hervormingsagenda aangegeven dat de eerder in dit kader opgenomen stelposten moeten worden geschrapt. Deze middelen zijn nu toegevoegd aan het Gemeentefonds.

Eigen bijdrage Jeugd

De korting op de algemene uitkering van € 330.000 als gevolg van de invoering van een eigen bijdrage in de jeugdzorg wordt als baten in de gemeentebegroting bijgeraamd.

Stelpost jeugd na 2028

In de Voorjaarsnota van het Rijk is na 2027 een enorme afname te zien in de (gedeeltelijke) compensatie van gestegen kosten van de jeugdzorg. De gesaldeerde toename van middelen voor de jeugdzorg in 2027 van € 1,4 miljoen slaat in 2028 om naar een tekort van € 100.000. Als reden hiervoor geeft het Rijk in zijn Voorjaarsnota 2025 aan dat er in 2028 een nieuw “financieel arrangement” voor jeugdzorg komt. In 2028 komt ook het volgende advies van de commissie van Ark. Om hier niet op vooruit te lopen heeft het kabinet geen extra middelen toegevoegd vanaf 2028 en is er dus geen structurele oplossing.
Wij zijn van mening dat we -vooruitlopend op dit nieuwe arrangement en gelet op de geraamde kostenstijging in de jeugdzorg- vanaf 2028 een stelpost van € 700.000 kunnen opnemen, gebaseerd op 50% van de compensatie van kosten van jeugdzorg in 2027.

2. Beslispunten

Wij stellen u voor:

1. In te stemmen met de uitgangspunten voor het opstellen van de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 (Hoofdstuk 3);

2. de voorgestelde autonome mutaties in de Voorjaarsnota 2025 (Hoofdstuk 5) vast te stellen en de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2029 conform te wijzigen;

3. In te stemmen met de voorstellen voor Overig beleid (Hoofdstuk 6) en deze opnemen in de begroting 2025, de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029;

4. In te stemmen met de gevraagde investeringsbudgetten (Hoofdstuk 7) en de financiële gevolgen opnemen in de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029;

5. In te stemmen met de voorgestelde mutaties in de reserves (zie hoofdstuk 8) en deze opnemen in de begroting 2025, de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2028;

6. In te stemmen met de hoogte van de subsidieplafonds per werksoort (Hoofdstuk 9), zoals aangegeven in deze kadernota.

7. Eerder opgenomen stelposten in de Algemene uitkering inzake de Hervormingsagenda in 2026 tot en met 2029 schrappen;

8. Als gevolg van de invoering van een eigen bijdrage voor jeugdzorg vanaf 2028 structureel € 330.000 als inkomsten ramen;

9. Vanaf 2028 een verhoging Algemene uitkering ramen van structureel € 700.000, vooruitlopend op een nieuw “financieel arrangement voor jeugdzorg” vanaf 2028.

3. Uitgangspunten Begroting 2026 en de meerjarenraming

Basis voor de Begroting 2026 zijn de structurele budgetten zoals opgenomen in de meerjarenraming van de begroting 2025. Deze worden bijgesteld met indexatie, actuele inzichten, overig beleid en gevolgen van het CUP.

<u>Algemeen</u>	
Algemene prijsinflatie	Indexatie Septembercirculaire 2025
Salarissen	Indexatie Septembercirculaire 2025
<u>Rente</u>	
Rente op nieuwe investeringen	Beoordeling bij de begroting 2026 op basis van een langlopende geldlening van 25 jaar
Rente op bestaande investeringen	Rente-omslagpercentage
<u>Tarieven en heffingen</u>	
Secretarieleges	Indexatie Septembercirculaire 2025
Onroerendezaakbelastingen	Indexatie Septembercirculaire 2025
Lijkbezorgingsrechten	Indexatie Septembercirculaire 2025
Marktgelden	Indexatie Septembercirculaire 2025
Rioolheffing	Conform PSWR
Afvalstoffenheffing	Kostendekkende tarieven
<u>Overige</u>	
Algemene uitkering gemeentefonds	Meicirculaire 2025
Gemeenschappelijke regelingen	Begrotingen 2026 GR-en/7,44% (indien niet bekend)
<u>Subsidies</u>	
Alle sectoren	2,6%
<u>SED organisatie</u>	Begroting 2026 SED Organisatie

4. Beleidsontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden actuele ontwikkelingen op de diverse beleidsterreinen toegelicht waar op dit moment (nog) geen aanvullend budget voor wordt gevraagd.

Programma 1 Bestuur en dienstverlening

Dienstverlening

Proces om te komen tot de Participatieverordening

Per 1 januari 2025 is de wet 'Versterking participatie decentrale overheden' van kracht. Deze wet ziet toe op wijziging van de inspraakverordening naar een (inspraak- en) participatie-verordening. Hiermee wordt participatie door inwoners en maatschappelijke partijen verankerd in de wet, inclusief het uitdaagrecht (de mogelijkheid voor inwoners om bestaande uitvoeringstaken van gemeenten over te nemen). De participatieverordening moet op 1 januari 2027 in werking treden. Voorjaar 2025 zijn wij gestart met het proces om te komen tot deze verordening samen met de SED organisatie, gemeenteraad en overige belanghebbenden.

Overhead

Gemeentelijke belastingen

Vanuit SED in balans heeft de afdelingen belastingen controles uitgevoerd naar de kwaliteit van de data. Hieruit bleek dat verbetering van de datakwaliteit essentieel is. In overleg met het bestuur worden hier kosten voor gemaakt die o.b.v. nacalculatie opgenomen worden in de najaarsnota en als perceptiekosten worden verwerkt.

Klachtencoördinator

Het aantal klachten dat een formele behandeling vereist, neemt toe. Dit vraagt om een structurele aanpak en een efficiënte coördinatie van het klachtenproces. De conclusie van een rekenkameronderzoek benadrukt de noodzaak voor verbeteringen in de klachtenbehandeling en het waarborgen van een efficiënte afhandeling. Om hieraan tegemoet te komen willen wij een klachtencoördinator aanstellen die zich specifiek richt op het snel en adequaat afhandelen van klachten, het verbeteren van de klanttevredenheid en het professionaliseren van het klachtenproces. Deze investering is essentieel om zowel de kwaliteit van de dienstverlening te waarborgen als om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen op het gebied van klachtenbehandeling.

Woo-Jurist

Door de groeiende complexiteit en het toenemende aantal verzoeken op grond van de Wet open overheid, is er een duidelijke behoefte aan gespecialiseerde juridische ondersteuning. Wij verzoeken daarom om structureel budget voor een Woo-jurist, die ondersteunt bij het tijdig en correct afhandelen van deze verzoeken en zorgt voor naleving van de wet- en regelgeving op dit gebied.

Nieuwe Archiefwet 2021

De nieuwe Archiefwet 2021 is op 18 februari 2025 aangenomen door de Tweede Kamer en treed medio 2026 in werking. De wet sluit beter aan bij de digitale informatievoorziening en stelt hogere eisen aan het duurzaam toegankelijk maken van overheidsinformatie.

Belangrijke gevolgen voor onze organisatie:

- Verkorting overbrengingstermijn van 20 naar 10 jaar: dit vraagt om versnelling in de archiefvorming en mogelijke tijdelijke inzet op achterstanden.
- Verplichte aanstelling van een archivaris die rapporteert aan het college: dit vraagt organisatorische en financiële inzet.
- Versterking duurzaam informatiebeheer: structurele investeringen in systemen, processen en opleiding zijn noodzakelijk.
- Financiële consequenties: landelijke en lokale koepels pleiten voor compensatie vanwege de structurele impact op capaciteit en middelen.

Deze ontwikkelingen worden meegenomen in de strategische doorontwikkeling van onze informatievoorziening en vragen structurele aandacht in de komende jaren. De financiële consequenties worden nog uitgezocht en gecommuniceerd in de volgende P&C-documenten.

Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV)

1 januari 2026 treed de WMEBV in werking. De WMEBV regelt dat digitaal verkeer tussen burger en overheid juridisch gelijkwaardig is aan schriftelijk verkeer. Overheidsorganisaties moeten digitale communicatie toegankelijk, begrijpelijk en veilig inrichten, met behoud van keuzevrijheid voor de burger.

Voor onze organisatie betekent dit:

- Het bieden van duidelijke, toegankelijke en veilige digitale contactmogelijkheden;
- Het actualiseren van communicatiekanalen en procedures;
- Samenhang met informatiebeheer, dienstverlening en juridische kaders.

De uitvoering vraagt om samenwerking tussen publiekszaken, ICT en juridische advisering en wordt meegenomen in de bredere opgave van digitale dienstverlening.

Wet- en regelgeving informatievoorziening

De ontwikkelingen in wet- en regelgeving op het gebied van informatievoorziening vragen structurele aandacht binnen de organisatie. Nieuwe en gewijzigde wetten zoals de Archiefwet 2021, WMEBV, Woo, AVG, de Wet digitale overheid en de NIS2-richtlijn stellen hogere eisen aan de inrichting van digitale processen, informatiebeheer en beveiliging.

Dit vraagt om:

- Strategische keuzes en investeringen in systemen, capaciteit en opleiding;
- Versterking van samenhang tussen beleid, uitvoering, ICT en juridische toetsing;
- Structurele verankering van informatievoorziening als integraal onderdeel van bedrijfsvoering en dienstverlening.

Programma 2 Ruimte

Beheer openbare ruimte

Het beheerplan Kapitaalgoederen Openbare Ruimte 2016-2025 eindigt eind 2025.
Om voldoende middelen te reserveren voor klein- en groot onderhoud en vervangingsinvesteringen is er vanaf 2026 een nieuw beheerplan kapitaalgoederen nodig conform de eisen van de Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Op dit moment wordt de voorbereiding getroffen voor een nieuw beheerplan kapitaalgoederen openbare ruimte. Het beheerplan kapitaalgoederen wordt in december 2025 ter besluitvorming aan de raad aangeboden met de bijbehorende financiële consequenties.

Duurzaamheid en Milieu

Afval

Het budget voor de afvalinzameling en – verwerking wordt geïndexeerd op basis van de gebruikelijke indexaties. In 2026 wordt het huidige beleidsplan geëvalueerd en een opmaat gemaakt voor een nieuw beleidsplan; vaststelling wordt verwacht eind 2026/ begin 2027. Eveneens blijven we doorlopend samen met HVC kijken naar mogelijke kostenbesparingen en verbeteringen in beleid, inzameling en verwerking.

De gemeenschappelijke regeling Afvalbeheer Westfriesland (ABWF) werkt momenteel aan een toekomstscenario voor de nazorg van de voormalige vuilstortlocatie in Westwoud. Hoewel de financiële gevolgen nog niet bekend zijn, is het aannemelijk dat de ontwikkelingen leiden tot structurele of incidentele kosten voor de deelnemende gemeenten. In de meerjarenraming is op dit moment geen bedrag opgenomen. We blijven de ontwikkeling nauwgezet volgen en verwerken deze zodra meer duidelijkheid ontstaat.

Erfgoed en monumenten

We gaan verder met het uitvoeren van het in 2022 vastgestelde Erfgoedbeleid ‘Erfgoed als Vliegwiel 2022 - 2026’. We geven vorm aan de visie en ambities die in het beleid zijn vastgelegd volgens het bijbehorende actieplan. We blijven initiatieven begeleiden en subsidies verstrekken om de instandhouding van monumenten te bevorderen. We houden de monumentenlijst actueel, voegen nieuwe monumenten toe en voeren zo nodig panden van de lijst af die de monumentale status niet nodig hebben. We geven voorlichting aan monumenteigenaren, onder meer via een erfgoedloket. Ook gaan we verder met de uitvoeringsrichtlijn voor toezicht en handhaving monumenten, we beheren de gemeentelijke erfgoedcollectie en ontsluiten deze verder. Daarnaast blijven we in gesprek met de kerkbesturen over de toekomstige maatschappelijke waarden van hun kerkgebouwen. Ook ondersteunen we erfgoededucatie en zijn we actief bij de open monumentendag.

Klimaatadaptatie

We gaan verder met het uitvoeren van de vastgestelde Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie. We blijven dit doen in regionale samenwerking, waarbij de regiogemeenten gezamenlijk een regiocoördinator inzetten en de kosten van het samenwerkingsverband gezamenlijk dragen.
Naast andere acties, wordt in het kader van de Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie in 2025 gestart met de update van de stresstest. Dit proces loopt door tot in 2026. Deze stresstest brengt per gemeente in beeld in welke mate de gemeente kwetsbaar is voor wateroverlast, hitte, droogte en overstroming. Landelijk geldt de afspraak dat gemeenten iedere zes jaar een dergelijke stresstest uitvoeren. Daarom is nu deze update gepland. De stresstest combineert informatie over mogelijke effecten van extreme weerssituaties in de toekomst met gegevens over hoe gevoelig objecten en functies zijn voor deze effecten. Op basis daarvan wordt in

beeld gebracht waar en wanneer welke knelpunten kunnen ontstaan. Dit gebeurt zowel voor de bebouwde omgeving als voor het landelijk gebied. De stresstest resulteert in overzicht van de risico's, een adaptatiestrategie en een uitvoeringsaanpak voor de komende jaren.

Ruimtelijke Ontwikkelingen

Woningbouwontwikkeling

Om invulling te geven aan de woningbouwopgave uit de Woondeal 2.0 Regio Noord-Holland Noord van 1.200 woningen in 2030, zetten we ons onverminderd in om de woningbouw-projecten in onze gemeente te faciliteren. Volgens het Afwegingskader Wonen Westfriesland 2024 blijven we voor alle nieuwbouwplannen nastreven om minimaal 65% betaalbare woningen, waarvan 30% sociale huur, te realiseren.

Ondanks de grote inspanningen voor meerdere woningbouwplannen, lijkt het erop dat we onze ambitie om 400 woningen te realiseren niet volledig zullen behalen. Daarom willen we ons gelijktijdig maximaal inzetten op de realisatie van flexwoningen op diverse locaties. Concreet hebben we hiervoor de locaties aan de Korte Westerstraat/Raamstraat, De Haling en De Traanbok in beeld. Met deze inzet op tijdelijke woningen verwachten wij binnen de huidige collegeperiode de grootste woningnood onder de meest urgente doelgroepen te kunnen verlichten.

Deze hoge ambitie vergt een professionaliseringsslag van de ambtelijke organisatie, waardoor deze zowel kwalitatief als kwantitatief beter in staat is om deze woningbouwplannen projectmatig te faciliteren. Daarbij streven we ernaar om de faciliteringskosten van de organisatie zoveel mogelijk te verhalen op de projectontwikkelaar.

Programma 3 Samenleving

Inleiding

De ontwikkelopgave voor het sociaal domein: preventie

Sinds de decentralisaties in 2015 werken we met elkaar, elke dag opnieuw, keihard aan een inclusieve samenleving. Een plek waar iedereen mee kan doen, op eigen kracht of met een zetje in de rug vanuit de omgeving. Het is onze taak als gemeente om die ondersteuning zo effectief, duurzaam en betaalbaar mogelijk te laten zijn. Ondanks al het harde werk wat we samen verzetten met onder andere onze maatschappelijke partners, gebiedsteams, zorginstellingen, de regio en vrijwilligers, zien we dat het lastig is om grip en regie te houden op de beheersbaarheid en betaalbaarheid van ons sociaal domein.

Grip en regie worden bemoeilijkt door alle maatschappelijke ontwikkelingen en veranderingen om ons heen. Voor het sociaal domein zijn de belangrijkste veranderingen tussen nu en 2050 de sterke vergrijzing, de onverminderde mentale problemen van de jeugd (HBSC 2021) en het toenemende aantal huishoudens in armoede en je hebt de ingrediënten voor een toename van de stijging van de kosten in ons sociaal domein. Niet alleen binnen onze gemeente, maar ook landelijk bepalen deze ontwikkelingen de politieke agenda voor de komende jaren. Het betekent ook dat, zelfs wanneer we wel volledige grip en regie zouden hebben, de vraag om ondersteuning, zorg en hulp en daarmee ook de kosten, alleen maar zullen toenemen. Meer grip en regie kunnen ons echter wel helpen om ervoor te zorgen dat de stijging ervan afvlakt. Een van de manier waarop we dat doen is door de nieuwe inkoop van Wmo en Jeugd. Daarin zijn afspraken opgenomen die ons grip geven op financiën.

Vorig jaar hebben we aangegeven dat de belangrijkste opgave in de doorontwikkeling van het sociaal domein is de beweging naar de voorkant (voorveld) waar we de komende jaren vol op willen gaan inzetten. Preventie is in toenemende mate centraal komen te staan. We hebben een begin gemaakt aan een vernieuwde visie op het sociaal domein waarin deze uitgangspunten worden gehanteerd. Of het nu gaat om de hervormingsagenda Jeugd, het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming of schuldhulpverlening: alles draait om het voorkomen van problemen of de verergering daarvan door te anticiperen op wat mogelijk gaat komen.

Het betreft voor 2026 een beleidsarme nota. De voorstellen zijn gericht op .de maatschappelijke opgave “beweging naar de voorkant/preventie” binnen het sociaal domein. Maar gezien de financiële positie van de gemeente bouwen we zo veel mogelijk voort op bestaand beleid.

Sociaal domein

Visie sociaal domein

In 2025 wordt de nieuwe Visie Sociaal Domein vastgesteld. Deze wordt in samenwerking met de gemeenteraden van Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland tot stand gebracht. Na vaststelling van deze visie wordt er gewerkt aan een sociaal domein breed uitvoeringsplan. Dit plan beschrijft hoe er uitvoering wordt gegeven aan de nieuwe visie. Hoe wij onze inwoners, met de beschikbare middelen, het beste tot dienst kunnen zijn op onder andere de onderwerpen Bestaanszekerheid, Sociale basis, Wmo en Jeugd. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is om meer samen te werken, toegankelijker te zijn voor de inwoners en beter gebruik te maken van het bestaande aanbod aan voorzieningen in de gemeente.

.

Inkoop Jeugdhulp en Maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2025
Per 1 juli 2025 gaan de nieuwe overeenkomsten in voor Jeugdhulp en Wmo. Als gevolg van landelijke en (boven)regionale ontwikkelingen, jurisprudentie en een onderzoek naar het resultaatgestuurd werken in de regio Westfriesland, zijn er diverse wijzigingen doorgevoerd. Deze wijzigingen hebben als doel om knelpunten op te lossen om zo de werking van het resultaatgestuurd werken te verbeteren. De door de Westfriese gemeenteraden vastgestelde beleidsuitgangspunten voor de inkoop, schetsen de nieuwe kaders voor de uitvoering van resultaatgestuurd werken van 2025 en verder. Het vraagt tijd om de nieuwe systematiek op een efficiënte en effectieve wijze voor de gemeente en aanbieders te realiseren.

Regionaal dashboard
De 1e mijlpaal van de planning van het dashboard is eind 2024 behaald. Er is een Proof of concept (POC) van het regionaal dashboard met de (statische) data. Er wordt doorontwikkeld op de kritieke prestatie indicatoren (KPI's) in samenwerking met de Netwerkorganisatie Zorg in regio Westfriesland. De 1ste fase is in afronding. De 2de fase zal bestaan uit het werken aan de technische omgeving zodat er actuele data vanuit het landelijk berichtenverkeer benut kan worden en alle regiogemeenten aangesloten zijn op de POC.

Toekomstscenario Kind - en Gezinsbescherming
Het Toekomstscenario schetst op hoofdlijnen hoe de bescherming en ondersteuning voor deze gezinnen en huishoudens én de inrichting van de Zorg en Veiligheidsketen er tussen 2026-2031 uit moet gaan zien. Hierbij ligt de focus op het vergroten van de deskundigheid over (on)veiligheid en het doorbreken van het huidige 'estafettemodel', waarbij gezinnen en huishoudens te maken krijgen met veel verschillende instanties die 'het stokje' aan elkaar doorgeven. Het Toekomstscenario betreft een langjarig ontwikkelprogramma waarin transformatie centraal staat. Medio 2024 heeft het bovenregionale programma een doorstart gemaakt en is er tezamen met de betrokken partners een bovenregionaal programmaplan opgesteld. Aan de hand van dit programmaplan zullen regionale projecten/pilots worden uitgewerkt die bijdragen aan de doelstellingen van het Toekomstscenario. De lokale opgaven vanuit het Toekomstscenario worden in samenwerking met de Hervormingsagenda opgepakt. Hierbij gaat het onder andere om het versterken van de lokale teams op het gebied van preventie en onveiligheid.

Regievoering
De nieuwe overeenkomsten jeugdhulp gaan per 1 juli 2025 in. Op dit moment zijn de West-Friese gemeenten bezig met de implementatie hiervan. Eén van de onderdelen uit deze implementatie is 'regievoering' vanuit de lokale teams. Hiermee wordt bedoeld dat er één professional is die het aanspreekpunt is voor de casus. Het onderwerp regievoering komt zowel terug in de Hervormingsagenda Jeugd als in het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. In deze twee landelijke ontwikkelingen is het versterken van de lokale teams een grote prioriteit. Dit is een ontwikkeling voor de komende jaren, waar we zowel lokaal en als regio stappen in gaan zetten.

Inkomensafhankelijke eigen bijdrage Wmo vanaf 2027
Vanaf 2027 zal er voor de Wmo weer een inkomensafhankelijke bijdrage gevraagd worden van cliënten die gebruik maken van een voorziening. De verwachting is dat de dempende effecten niet hoog zullen zijn omdat mensen die eenmaal een voorziening op grond van de Wmo hebben ontvangen deze niet snel zullen beëindigen. De maximale eigen bijdrage zal

naar verwachting € 328,00 per maand zijn en geldt vanaf een inkomen van € 61.000 voor alleenstaanden en € 70.500 voor een meerpersoonshuishouden. Het Rijk heeft het gemeentefonds hier op gekort.

Besluit bouwwerken en leefomgeving
In het kader van de aanscherping van deze wet worden brandveilige doorgangen bevorderd. Voor mensen die in een al wat oudere flat wonen betekent dit vaak dat de scootmobiel niet meer op de gang gestald mag worden. Momenteel wordt onderzocht welke woongebouwen hiermee te maken hebben of eventueel op kort termijn te maken gaan hebben en wat dit voor gevolgen heeft voor de Wmo.

Pilot Dagbesteding
De pilot dagbesteding heeft een aantal jaren gelopen en nu wordt onderzocht of dit een vervolg gaat krijgen. Het is aan de raad of en hoe dit gaat gebeuren en of hier geld voor beschikbaar gesteld gaat worden.

Participatiewet in balans
In juni 2024 is het wetsvoorstel Participatiewet in balans ingediend. De inwerkingtredings-datum, 1 januari 2026, is nog onzeker. Het wetsvoorstel heeft als doel om de Participatiewet te versoepelen. Er komen bijvoorbeeld meer inkomensvrijlatingen en er kan soepeler worden omgegaan met de aanvraagdatum. De mogelijkheden voor maatwerk die er nu al zijn, worden meer vastgelegd in de wet zodat er meer gelijkheid is onder gemeenten. Veel van deze mogelijkheden tot maatwerk werden al uitgevoerd door WerkSaam. Het wetsvoorstel heeft voornamelijk effect op WerkSaam Westfriesland. Zij informeren u hierover via de P&C documenten en via het nieuwe beleidsplan dat vanaf 1 januari 2026 van kracht wordt. Het is nog afwachten of en welk effect het wetsvoorstel zal hebben op de begeleiding van de doelgroep zorgklanten. De gemeente begeleidt momenteel deze doelgroep. De gemeente heeft actief contact met WerkSaam hierover. Zodra het wetsvoorstel meer duidelijkheid biedt wordt hier meteen op geanticipeerd. Daarnaast heeft het wetsvoorstel invloed op de uitvoering van bijzondere bijstand door de gemeente. De menselijke maat zal vaker toegepast worden en er is meer ruimte voor bijverdiensten. Dit kan leiden tot hogere kosten voor de bijzondere bijstand. Ook dienen inwoners meer bij de hand genomen te worden in plaats van dat het accent op zelfredzaamheid ligt. Het doel van het wetsvoorstel wordt sinds 2024 doorgevoerd binnen de gemeente.

WerkSaam Westfriesland
WerkSaam voert vanaf 1 januari 2026 het nieuwe beleidsplan uit. WerkSaam is momenteel bezig met het opstellen van het nieuwe beleidsplan. Het huidige beleid is geëvalueerd en wordt in het nieuwe beleidsplan geoptimaliseerd waarbij de nieuwe wetswijzigingen, waaronder Participatiewet in Balans, worden meegenomen. Het beleidsplan komt voor een zienswijze langs de gemeenteraden.

Lokaal uitvoeringsplan Schuldhulpverlening SED
Het lokaal uitvoeringsplan Schuldhulpverlening SED wordt vastgesteld voor de periode 2025-2028. Het uitvoeringsplan is een voorzetting van de lijn die we, in het vorige uitvoeringsplan, hebben ingezet maar met een grotere focus op samenwerking met onze ketenpartners en op het voorkomen van schulden. Daar waar schulden zijn ontstaan blijft passende hulp beschikbaar.

Inburgering
Eén van de beleidsuitgangspunten binnen het regionale beleidskader inburgering is dat de middelen van het rijk taakstellend zijn. Tot nu toe passen de inburgeringskosten nog binnen de rijksmiddelen, maar het is niet zeker of dit zo blijft. Er gaan geluiden op dat het rijk per 2026 een bezuiniging van 10% op de middelen voor inburgeringsvoorzieningen doorvoert. Daarnaast is er sprake van hoog verzuim onder inburgeraars waardoor er meer taallesuren afgenomen moeten worden dan begroot.

Ook de kosten voor de inburgeringsvoorziening maatschappelijke begeleiding kunnen hoger uitvallen nadat het huidige contact met de huidige contractpartner afloopt.

Hervormingsagenda Jeugd
Door de ontstane te korten op de inzet van Jeugdzorg in de jaren 2023 en 2024 ontvangt Enkhuizen in 2025 een compensatie van het Rijk. Op basis van het advies van de deskundigencommissie wordt verzocht deze financiële middelen in te zetten om uitvoering te geven aan enkele opgaven uit de hervormingsagenda:

- Versterken van het lokale team wegens de verschuiving door de hervorming
- Inrichten van een stevig en preventief dekkend zorglandschap
- Versterken organisatie gemeenten en Netwerkorganisatie.

Dit betreft opgaven waar gemeenten vanuit het Rijk in een eerdere fase nog geen extra middelen voor heeft ontvangen.

Sport, Cultuur en Recreatie

<u>Zorgplicht bibliotheek (decentralisatie-uitkering 2025-2026)</u>
Het Rijk vindt de bestaande bibliotheekwet te vrijblijvend. Momenteel is de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor de bibliotheek geformuleerd als bevorderingstaak. Er komt een wetswijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) waarbij er een wettelijke zorgplicht komt voor gemeenten. Het normenkader bepaalt waar de gemeente verantwoordelijk voor wordt. Voor het jaar 2025 en 2026 heeft het Rijk, ter voorbereiding op de zorgplicht, een decentralisatie-uitkering beschikbaar gesteld van € 2,95 per inwoner. Dit bedrag is voor de gemeente Enkhuizen verhoogd naar €100.000. Vanaf 2027 krijgen de gemeenten dit bedrag voor de zorgplicht via het gemeentefonds.

<u>Mediawet</u>
Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is een wijziging van de Mediawet 2008 aan het voorbereiden met als doel de lokale publieke media-laag te versterken. De streefdatum voor inwerkingtreding van de gewijzigde Mediawet is 1 januari 2028. De twee belangrijkste wijzigingen voor gemeenten zijn de overgang van lokale omroepen naar streekomroepen, en het feit dat de bekostiging van de nieuwe streekomroepen niet meer via de gemeente zal lopen.

<u>Gezonde generatie 2040 Enkhuizen</u>
Enkhuizen wil een gezonde generatie. Dit is tevens het landelijk doel. Het Rijk heeft hiervoor middelen beschikbaar gesteld: de IZA en GALA-middelen. IZA staat voor het Integraal Zorg Akkoord en zijn regionale middelen en GALA staat voor het Gezond en Actief Leven Akkoord en zijn lokale middelen. Met deze middelen voeren we momenteel een plan van aanpak maken en uit met drie focuspunten: *sociale basis*, *gezondheid*, en *sport, bewegen en cultuur*.

Binnen deze drie focuspunten is een verbinding met de verschillende domeinen en wordt gestreefd naar een integrale aanpak.

Middels het GALA draaien we lokaal de volgende projecten:

- Sportakkoord: De ambities uit het Nationaal Sportakkoord II zijn vertaald naar het Lokaal Sportakkoord Enkhuizen.
- Brede Regeling Combinatiefuncties: Team Sportservice Noord Holland zet in op sportbevordering voor inwoners van de gemeente Enkhuizen. Sportservice voert voor de gemeente activiteiten uit in het kader van de Brede Sport combinatiefuncties.

De GALA middelen lopen echter af eind 2026. Er is momenteel nog geen zicht op nieuwe middelen vanuit het Rijk voor deze doelstellingen. Het is daarom mogelijk dat na 2026 al bovenstaande projecten stoppen, indien er ook geen gemeentelijke middelen voor beschikbaar zijn. De uitvoerende partners zijn hiervan op de hoogte.

Erfgoed en monumenten

De uitvoering van de taken op gebied van Erfgoed en monumenten is belegd binnen het domein Ruimte bij Ruimtelijk beleid en VTH. Het betreft de aanwijzing van monumenten, verstrekken van subsidies voor de instandhouding van monumenten, toezicht en handhaving ten aanzien van de instandhoudingsplicht en ontwikkeling en uitvoering van beleid omtrent de wijze waarop we vanuit ons publieke belang naar onze geschiedenis kijken en hoe, en in welke mate, we ervoor zorgen dat onze inwoners het erfgoed (leren) kennen, kunnen beleven, gaan waarderen en duurzaam kunnen blijven benutten in de tegenwoordige tijd. Omdat de taakuitvoering is belegd binnen het domein ruimte wordt voorgesteld de beschrijving van Erfgoed en monumenten voortaan een plaats te geven binnen programma 2.

Onderwijs

Inclusief onderwijs

Het Rijk streeft ernaar dat in 2035 de meeste scholen de overgang naar inclusief onderwijs hebben gemaakt. Dit betekent dat kinderen en jongeren met en zonder extra ondersteuningsbehoeften zoveel mogelijk samen naar dezelfde, nabijgelegen school gaan. Om dit te realiseren, is het noodzakelijk dat ondersteuning waar nodig binnen de school en dicht bij het kind wordt georganiseerd, met inzet van een multidisciplinair team. Dit vraagt om nauwe samenwerking tussen onderwijs, jeugdhulp en zorg.

De beweging richting inclusief onderwijs kreeg aanvankelijk richting via de Werkagenda Route naar inclusief onderwijs 2035, waarin gezamenlijke ambities en eerste stappen zijn vastgelegd. Inmiddels is dit verder geconcretiseerd in een landelijk beleidskader inclusief onderwijs, waarin de gezamenlijke visie en uitgangspunten van onderwijs, gemeenten en Rijksoverheid zijn vastgelegd.

De komende jaren wordt deze ontwikkeling stapsgewijs verder uitgewerkt. Daarnaast wordt de wet- en regelgeving aangepast om het bieden van inclusief onderwijs beter uitvoerbaar te maken.

Nationaal programma onderwijs

Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) richt zich op herstel en ontwikkeling van het onderwijs tijdens en na corona. Vanuit het rijk heeft de gemeente middelen ontvangen om in

samenwerking met scholen, kinderopvang, buitenschoolse opvang en andere lokale partijen maatregelen te nemen om de vaardigheden van kinderen op talentontwikkeling, cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak te stimuleren. De NPO-middelen lopen tot en met juli 2025. In de komende periode richten we ons op het zorgvuldig afronden van lopende projecten en het onderzoeken van mogelijkheden voor het borgen van waardevolle initiatieven.

Wetsvoorstel Doelmatige Aanpak Onderwijshuisvesting
Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is in voorbereiding de onderwijswetten met betrekking tot onderwijshuisvesting te wijzigen. Als het wetsvoorstel doorgang vindt, worden gemeenten verplicht om een integraal huisvestingsplan (IHP) vast te stellen voor vier jaar met een doorkijk van nog 12 jaar. Daarnaast wordt het begrip renovatie toegevoegd aan de voorzieningen in de huisvesting waar de gemeente voor verantwoordelijk is.

Voor de gemeentelijke bekostiging van onderwijshuisvesting heeft de voorgestelde wetswijziging gevolgen. Nederlandse gemeenten worden op dit moment nog niet bekostigd in het gemeentefonds om de voorziening renovatie aan te bieden. In het wetsvoorstel Doelmatige Aanpak Onderwijshuisvesting wordt renovatie wel een voorziening. Als het wetsvoorstel aangenomen wordt, zullen Nederlandse gemeenten bekostigd gaan worden in het gemeentefonds voor het aanbieden van deze voorziening. Daarbij komt dat in het wetsvoorstel wordt verplicht het IHP te voorzien van uitvoeringsprogramma's voor de eerste vier jaar, met inbegrip van een financiële paragraaf. Waarschijnlijk gaat de wetswijziging in 2026 in

Volksgezondheid

Gezonde generatie 2040 Enkhuizen
Enkhuizen wil een gezonde generatie. Dit is tevens het landelijk doel. Het Rijk heeft hiervoor middelen beschikbaar gesteld: de IZA en GALA-middelen. IZA staat voor het Integraal Zorg Akkoord en zijn regionale middelen en GALA staat voor het Gezond en Actief Leven Akkoord en zijn lokale middelen. Met deze middelen voeren we momenteel een plan van aanpak maken en uit met drie focuspunten: *sociale basis*, *gezondheid*, en *sport, bewegen en cultuur*. Binnen deze drie focuspunten is een verbinding met de verschillende domeinen en wordt gestreefd naar een integrale aanpak.

Middels het GALA draaien we lokaal de volgende projecten:

- JOGG: het creëren van een gezonde leefomgeving voor het opgroeiende kind ter bevordering van een gezond gewicht.
- Home Start: erkend programma voor informele preventieve zorg waarmee ouders weer in hun kracht worden gezet.
- Ketenaanpak Valpreventie: het signaleren en doorverwijzen van ouderen met valrisico naar de juiste interventie: het bestaande sportaanbod, valpreventieve cursussen zoals In Balans of de fysiotherapeut.
- Welzijn op Recept: bedoeld om mensen met psychosociale klachten zonder medische noodzaak te helpen via welzijnsactiviteiten, en zo de druk op de huisarts en de tweede lijn zorg te verlagen.
- Eén tegen eenzaamheid: een initiatief dat zich inzet om eenzaamheid te signaleren, bespreekbaar te maken en te verminderen via samenwerking en praktische ondersteuning.
- Kansrijke Start: kwetsbare ouders helpen zodat hun kinderen zo gezond mogelijk hun leven kunnen starten. In 2025 wordt het verstevigen van de coalitie voortgezet voor de

samenwerking met alle partijen die betrokken zijn bij – 9 maanden/ + 9 maanden en de eerste 1000 dagen van een kind.

De GALA middelen lopen echter af eind 2026. Er is momenteel nog geen zicht op nieuwe middelen vanuit het Rijk voor deze doelstellingen. Het is daarom mogelijk dat na 2026 al bovenstaande projecten stoppen, indien er ook geen gemeentelijke middelen voor beschikbaar zijn. De uitvoerende partners zijn hiervan op de hoogte.

ZorgDomein

ZorgDomein is een digitaal platform dat zorgprofessionals en gemeenten met elkaar verbindt. Via het platform kunnen verwijzers – zoals huisartsen, wijkteams en medisch specialisten – snel, veilig en digitaal verwijzen naar passende zorg of ondersteuning. Ook gemeentelijke voorzieningen zoals Wmo-ondersteuning, jeugdhulp of maatschappelijke begeleiding zijn hierin zichtbaar en toegankelijk.

Vanuit het IZA wordt in 2025 gestart met ZorgDomein in de regio Noord-Holland Noord. ZorgDomein zal de aankomende tijd gefaseerd geïmplementeerd worden. Op deze manier kunnen hulpvragen die binnenkomen bij medische verwijzers, direct naar het sociaal domein doorverwezen worden. ZorgDomein sluit aan bij de doorontwikkeling van het sociaal domein.

Bezuinigingen GGD Hollands Noorden

In 2025 zijn er vanuit de GGD Hollands Noorden bezuinigingsscenario's voorgelegd aan de Raad. In het Algemeen Bestuur is het besluit gevallen op een bezuinigingsscenario van 5%, waarbij effectief 4,1% bespaard wordt. De bezuinigingen zullen effect hebben op het beschikbare aanbod richting de inwoners, zoals het afschaffen van het laagdrempelig opvoedspreekuur. Er wordt de aankomende tijd gemonitord welke impact deze bezuinigingen teweegbrengen.

5. Autonome ontwikkelingen: Voorjaarsnota 2025

In dit hoofdstuk treft u de Voorjaarsnota 2025 aan.

De Voorjaarsnota bevat in het algemeen 'autonome' mutaties en géén nieuw beleid.
Autonome mutaties zijn in het algemeen ontwikkelingen die vooral 'van buiten komen' en die een *onvermijdelijke* kostenstijging of stijging van baten tot gevolg hebben. Dit kunnen kostenontwikkelingen zijn, regelgeving van (hogere) overheden, aanbestedingsresultaten, open einde regelingen, wijzigingen in de algemene uitkering etc.

In de financiële overzichten in deze nota zijn de bedragen in duizendtallen aangegeven.
Een negatief bedrag in rood betekent een beperking van de financiële ruimte (hogere uitgaven en/of lagere inkomsten); de zwarte bedragen betreffen een verruiming van de financiële ruimte (lagere uitgaven en/of hogere inkomsten). In de drie programma's zijn -voorafgaand aan de mutaties met budgettair effect- de budgettair neutrale mutaties opgenomen.

In de paragrafen na het financieel overzicht worden de mutaties per programma toegelicht.

Autonome mutaties Voorjaarsnota 2025

	2025	2026	2027	2028	2029
Programma 1					
mutaties met budgettaire gevolgen					
Duurzaam informatiebeheer	-30				
Bijdrage SED	-16	419	419	419	419
Voorjaarsnota 2025 Rijk (algemeen deel)	279	869	935	935	1.027
Algemene uitkering	-81	32	320	362	362
Rentevoordeel	200	0	0	0	0
vrijval afschrijvingslasten	10	0	0	0	0
totaal programma 1	**361**	**1.320**	**1.674**	**1.716**	**1.808**
Programma 2					
budgettair neutrale mutaties					
Aanleg glasvezel ODF	-87	0	0	0	0
Bijdrage ODF in aanleg glasvezelnetwerk	87	0	0	0	0
NABO Afkoop onderhoud Prorail	111	0	0	0	0
Storting reserve Kapitaalgoederen	-111	0	0	0	0
NABO onderhoud Kunstwerken en openbaar groen	-5	-5	-5	-5	-5
Ontrekking reserve Kapitaalgoederen	5	5	5	5	5
Nazorg ex-gedetineerden	-8	-8	-8	-8	-8
mutaties met budgettaire gevolgen					
vrijval afschrijvingslasten	67				
Opbrengst leges vergunningverlening	-7	-7	-7	-7	-7
Bijdrage VRNHN - Begroting 2026		-56	-58	-60	-61
Klein/groot onderhoud civiel kunstwerken		-23	-23	-23	-23
Extra kosten Gladheidsbestrijdingskosten bij 21 strooibeurten	-7	-7	-7	-7	-7
Kostenstijging baggerwerk	-20	-20	-20	-20	-20
Tarief wijziging boomonderhoud	-25	-25	-25	-25	-25
Evenement kast Ossenmarkt P-terrein vervanging	-4				
Onderhoud installaties havens	-21				
Bestrijding plaagdieren	-29	-29	-29	-29	-29
Bijdrage OD - Begroting 2026	0	-38	-63	-88	-102
Bijdrage RSW - Begroting 2026	0	-4	-4	-4	-1
totaal programma 2	**-54**	**-217**	**-245**	**-271**	**-283**
programma 3					
budgettair neutrale mutaties					
SPUK Inburgeringsvoorzieningen	-393	0	0	0	0
Inburgeringsvoorzieningen	393	0	0	0	0
Teruggave overschot MO/BW incl. urencompensatie	195	0	0	0	0
Storting MOBW in de reserve Sociaal Domein	-195	0	0	0	0
JGZ huisvesting	-13	-13	-13	-13	-13
JGZ huisvesting	13	13	13	13	13
SPUK Huisvesting grote gezinnen	-21	0	0	0	0
Huisvesting grote gezinnen	21	0	0	0	0
Eenmalige spec. uitk, en subsidies lokale bibliotheekvoorz.	-107	0	0	0	0
Eenmalige spec. uitk. en subsidies lokale bibliotheekvoorz.	107	0	0	0	0
Specifieke uitkering Informatiepunt Digitale Overheid	-19	0	0	0	0
Specifieke uitkering Informatiepunt Digitale Overheid	19	0	0	0	0
SPUK Onderwijs achterstandenbeleid	-626	0	0	0	0
Onderwijs achterstandenbeleid	626	0	0	0	0
Nazorg ex-gedetineerden	8	8	8	8	8
mutaties met budgettaire gevolgen					
vrijval afschrijvingslasten	15				
Regionale projectleider Hervormingsagenda Jeugd	-3	-7	0	0	0
Regionale projectleider Kleinschalige woonvoorzieningen	-3	0	0	0	0
Sportbevordering	-86	-86	-86	-86	-86
Extra kosten St iedereen telt mee	-72	-72	-72	-72	-72
Huurbaten Goudenregenstraat 29	43	43	43	43	43
Apparaatskosten WerkSaam	0	-118	-118	-118	-118
Bijstelling n.a.v. begroting GGD (GR)	0	-107	-107	-107	-107
Garantstelling Taalhuis	20	0	0	0	0
totaal programma 3	**-78**	**-339**	**-332**	**-332**	**-332**
totaal Voorjaarsnota 2025	**230**	**764**	**1.097**	**1.113**	**1.193**

Programma 1 Bestuur en dienstverlening

Duurzaam informatiebeheer (€ 30.000 incidenteel nadeel in 2025)
De nieuwe archiefwet 2021 vraagt om een versnelling in de archiefvorming en het wegwerken van eventuele achterstanden. Daarom is een uitvoeringsproject gestart waarbij externe expertise wordt ingehuurd naast inzet van de reguliere medewerkers die na dit project het vernietigingsproces moeten uitvoeren.

Bijdrage SED organisatie (nadeel 2025 € 16.000; structureel voordeel vanaf 2026 € 419.000)
De Voorjaarsnota 2025 van de SED Organisatie resulteert in een bijraming van de bijdrage van € 16.000. De begroting 2026 van de SED Organisatie resulteert in een structurele afname van de bijdrage van € 419.000. De Voorjaarsnota 2025 en Begroting 2026 van de SED Organisatie worden -na zienswijze van de raden- in juli 2025 door het AB vastgesteld.

Financiële gevolgen Voorjaarsnota 2025 Rijk, algemeen deel.
Vrijdag 18 april 2025 heeft het Ministerie van Financiën de Voorjaarsnota 2025 gepubliceerd. Hoewel de financiële gevolgen daarvan pas in de Meicirculaire 2025 worden verwerkt zijn de nu bekende financiële gevolgen reeds verwerkt in de Voorjaarsnota 2025 van de gemeente.
We hebben daarbij een onderscheid gemaakt in de algemene mutaties en de mutaties met betrekking tot (compensatie van kosten van) Jeugdzorg. In dit onderdeel van de Kadernota hebben we de algemene mutaties opgenomen; de mutaties met betrekking tot Jeugdzorg worden verwerkt in de begroting 2026 en meerjarenraming.

De algemene mutaties zijn de volgende:

Algemene effecten	2025	2026	2027	2028	2029
Demping terugval GF		447.000	466.000	451.000	449.000
Bijstelling volume-accres		51.000	109.000	93.000	131.000
Bijstelling BCF	-126.000	-129.800	-129.800	-129.800	-129.800
loon-prijsindexatie	405.000	501.000	490.000	521.000	577.000
totaal	279.000	869.200	935.200	935.200	1.027.200

Voor demping van de gevolgen van de zogenaamde “ravijnjaren” wordt vanaf 2026 structureel ca. 4,5 ton aan de algemene uitkering toegevoegd.
De bijstelling van het volume-accres betreft actualisering van het bij de Decembercirculaire 2024 berekende accres op basis van de 8-jaars gemiddelde van het Bruto Nationaal Product. De eerder geraamde onderuitputting van het BTW Compensatie Fonds ad € 495.000 moet structureel met € 130.000 naar beneden worden bijgesteld.
In de berekening van het accres op basis van “het 8-jaars gemiddelde BNP” zit standaard geen loon- en prijsindexatie; deze wordt apart door het Ministerie van BZK berekend en toegevoegd aan het Gemeentefonds. Bijstelling hiervan op basis van actuele cijfers betekent een toename algemeen uitkering van 4 ton in 2025, oplopend naar € 577.000 in 2029.

Algemene uitkering (nadeel in 2025 € 81.000; voordeel in 2026 t/m 2029 tot € 361.000)
In de raadsbrief van 28 januari 2025 is aangegeven dat de financiële gevolgen van de Decembercirculaire 2024 voor de jaren na 2024 worden verwerkt in deze Voorjaarsnota 2025. Deze zijn een min in 2025 van € 81.000, een plus in 2026 van € 32.000, een plus voor 2027 dt € 320.000 bijgeraamd en vanaf 2028 wordt structureel € 361.000 bijgeraamd.

Rentevoordeel € 200.000 incidenteel in 2025)
Hogere rentebaten als gevolg van meer eigen financieringsmiddelen (dus minder lenen) en lagere rentelasten als gevolg van het later dan gepland afwikkelen van enkele investeringen.

Vrijval afschrijvingslasten (incidenteel voordeel 2025 € 10.000)
Als gevolg van het later dan gepland investeren vallen incidenteel afschrijvingslasten vrij.

Programma 2 Ruimte

Budgettair neutrale mutaties

Aanleg glasvezel door Open Dutch Fiber (ODF) (€ 87.000 budgettair neutraal in 2025)
Aanleg van glasvezel door ODF loopt vertraging op. Hierdoor is het noodzakelijk om de inhuur van de toezichthouder te verlengen. Deze aanvullende kosten komen voor rekening van ODF.

Bijdrage ODF in kosten aanleg glasvezel uit (€ 87.000 budgettair neutraal in 2025)
De aanvullende kosten in 2025 voor aanleg van glasvezelnetwerk worden verhaald op Open Dutch fiber.

NABO omgelegde Burgwal afkoop onderhoud (€ 5.000 structureel, budgettair neutraal)
In 2025 heeft Prorail het onderhoud afgekocht voor de NABO aan de omgelegde Burgwal. Hiervoor is incidenteel € 110.500 ontvangen. Voorgesteld wordt om dit bedrag in de reserve onderhoud Kapitaalgoederen te storten en jaarlijks € 5.000 te onttrekken om het onderhoud uit te voeren. Er wordt dus een incidentele inkomst van € 110.500 bijgeraamd en er wordt een incidentele uitgaven bijgeraamd van € 110.500 voor storting in de reserve onderhoud KG. Vervolgens wordt aan uitgaven structureel € 5.000 bijgeraamd voor onderhoud en aan inkomsten structureel € 5.000 bijgeraamd als onttrekking aan de reserve Kapitaalgoederen.

Nazorg ex-gedetineerden (structureel budgettair neutraal: € 8.000)
Hert budget voor nazorg ex-gedetineerden wordt overgeheveld van programma 3 naar programma 2, in lijn met waar beleid en uitvoering plaatsvinden. In programma 3 is deze overheveling als bate opgenomen, per saldo voor de Voorjaarsnota 2025 budgettair neutraal.

Mutaties met budgettaire gevolgen

Vrijval afschrijvingslasten (incidenteel voordeel 2025 € 67.000)
Als gevolg van het later dan gepland investeren vallen incidenteel afschrijvingslasten vrij.

Opbrengst Leges (nadeel vanaf 2025 € 7.000 structureel)
Afgelopen jaren is er een afname geweest van horeca- en evenementenvergunningen met als gevolg minder legesinkomsten.

Bijdrage Veiligheidsregio - Begroting 2026 (€ 2026 € 56.000; 2027 € 58.000; 2029 € 60.000
Op basis van de begroting 2026 wordt de gemeentelijke bijdrage aan de GR Veiligheidsregio in meerjarenperspectief bijgeraamd. De Begroting 2026 moet nog door het AB worden vastgesteld.

Onderhoud civieltechnische kunstwerken (structureel nadeel vanaf 2026 € 22.500)
Voor klein en groot onderhoud van civieltechnische kunstwerken (bruggen, steigers, e.d.) is structureel een extra bedrag nodig van € 22.500, als gevolg van indexatie van huidige eenheidsprijzen in het Raamcontract Klein en groot onderhoud Civieltechnische kunstwerken.

Gladheidsbestrijdingskosten (structureel nadeel vanaf 2025 € 7.000)
Het budget voor gladheidsbestrijding wordt gebaseerd op het gemiddeld aantal strooibeurten van de afgelopen 10 jaar. Voor 21 strooibeurten is een verhoging van het budget nodig.

Baggeren bermsloten en regulier baggerwerk (structureel nadeel vanaf 2025 € 20.000l)
Voor het baggeren van de bermsloten (cyclus 7 jaar) wat een verplichting van de gemeente is na Overdracht Wegen van HHNK aan de gemeente- en het regulier baggerwerk, (cyclustijd 10 jaar) -dat resteert na de Overdracht Stedelijk Water van gemeente aan HHNK- is jaarlijks extra benodigd een bedrag van € 20.000. Dit is enerzijds een gevolg van hogere kosten van voorbereiding en uitvoering van projecten, anderzijds als gevolg van de strengere milieueisen, die veelal leiden tot het niet kunnen storten van bagger op het aanliggende perceel.

Tariefwijziging boomonderhoud (structureel nadeel vanaf 2025 € 25.000)
Vanaf 2025 zijn tarieven gewijzigd binnen de overeenkomst boomonderhoud. De wijziging is voor twee jaar, waarna de overeenkomst eindigt. In 2026 wordt de overeenkomst boomonderhoud aanbesteed volgens het inkoopbeleid SED en treed in 2027 in werking.

Openbare verlichting: Evenement kast Ossenmarkt P-terrein (2025 € 3.500, incidenteel)
Na aanleiding van NEN 3140 inspectie is gebleken dat deze evenement kast afgekeurd is en niet meer gebruikt mag worden. Deze evenementkast wordt een keer per jaar gebruikt voor de kermis. Er is een eenmalig budget nodig voor vervanging van het binnenwerk van de kast.

Onderhoud installaties haven (incidenteel nadeel 2025 € 21.000)
Voor de keuring van alle installaties voor het seizoen 2025 en het beheer van de havenlichten.

Bestrijding plaagdieren (structureel nadeel vanaf 2025: € 29.000)
De kosten voor plaagdierenbestrijding worden op dit moment gedekt uit de afvalstoffenheffing. Deze werkwijze sluit niet meer aan bij de actuele interpretatie van de Wet milieubeheer en het Besluit begroting en verantwoording (BBV), waarin is bepaald dat kosten die ten laste van de afvalstoffenheffing worden gebracht, uitsluitend mogen zien op de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval.

Met ingang van begrotingsjaar 2025 worden kosten voor plaagdierenbestrijding overgeheveld naar het programma Ruimte, taakveld groenonderhoud. Dit sluit beter aan bij het karakter van deze taak als algemeen gemeentelijke verantwoordelijkheid in het kader van de leefbaarheid. Het nadeel op groenonderhoud betreft structureel € 29.000,-.

Bijdrage GR Omgevingsdienst (nadeel 2026 ad € 38.000 tot € 102.000 vanaf 2029)
Op basis van de begroting 2026 wordt de gemeentelijke bijdrage aan de GR Omgevingsdienst in meerjarenperspectief bijgeraamd. De Begroting 2026 moet nog door het AB worden vastgesteld.

Bijdrage GR Recreatieschap Westfriesland (structureel nadeel vanaf 2026 € 4.000)
Op basis van de begroting 2026 wordt de gemeentelijke bijdrage aan de GR Recreatieschap Westfriesland in meerjarenperspectief bijgeraamd. De Begroting 2026 moet nog door het AB worden vastgesteld.

Programma 3 Samenleving

Budgettair neutrale mutaties

Inburgeringsvoorzieningen (2025 budgettair neutraal: € 393.000)
Voor kosten van de inburgeringsvoorzieningen voor statushouders in onze gemeente.
Deze worden gedekt uit de SPUK inburgeringsvoorzieningen en de SPUK onderwijsroute.

SPUK Inburgeringsvoorzieningen (2025 budgettair neutraal: € 393.000)
Zie toelichting bij de lasten.

Teruggave overschot MO/BW incl. urencompensatie (2025 budgettair neutraal € 195.000)
Voor- en nadelen op de regionale budgetten voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang worden verrekend met de daarvoor ingestelde regionale bestemmingsreserve. Het saldo van de bestemmingsreserve mag maximaal 5% zijn van de rijksinkomsten van 2024. Dit is conform raadsbesluit eind 2019/begin 2020 (afhankelijk per gemeente). Het verschil tussen de werkelijke stand en de 5% van het budget wordt jaarlijks naar rato van inwoneraantal verdeeld over de gemeenten. De definitieve berekening wordt vastgesteld tijdens de behandeling van de jaarrekening in Hoorn.

Storting overschot MO/BW in reserve sociaal domein (2025 budgettair neutraal € 195.000)
Voorgesteld wordt de teruggave van het overschot MO/BW in de reserve sociaal domein te storten.

Overheveling budget huisvesting JGZ (structureel budgettair neutraal: € 13.000)
Dit betreft een administratieve wijziging, het budget wordt overgeheveld van taakveld Coördinatie en beleid Jeugd naar taakveld Volksgezondheid en betreft de uitbreiding van het consultatiebureau ter bevordering van het GGD aanbod en toekomstbestendigheid.

Huisvesting grote gezinnen (2025 budgettair neutraal € 21.000)
Welwonen heeft een woning verbouwd zodat er meer ruimte is en een statushoudersgezin van 10 personen gehuisvest kan worden. Dit wordt gedekt met SPUK-middelen vanuit het rijk.

SPUK Huisvesting grote gezinnen (2025 budgettair neutraal € 21.000)
Zie toelichting bij de lasten.

Versterken bibliotheeknetwerk (2025 € 107.500 budgettair neutraal)
De gemeente Enkhuizen heeft in 2024 een specifieke uitkering (SPUK versterken biblio-theekwerk) toegekend gekregen. Het bedrag is in 2024 ontvangen door de gemeente, maar niet in 2024 uitgegeven. Daarom moet het bedrag nog opgenomen worden in de begroting 2025. De SPUK wordt in 2025 ingezet om de bibliotheek te versterken. Hiermee bereidt de gemeente zich voor op de wijziging van de Bibliotheekwet in 2026. Dan gaat de zorgplicht gelden waarmee de gemeente de wettelijke taak krijgt om ervoor te zorgen dat inwoners toegang hebben tot een volwaardige bibliotheek. Dit betreft een budget neutrale mutatie.

SPUK versterken bibliotheeknetwerk (2025 € 107.500 budgetneutraal).
We ontvangen een eenmalige specifieke uitkering voor het versterken van de bibliotheek.

Informatiepunten Digitale Overheid/bibliotheekwerk (2025 € 19.100 budgettair neutraal).
Sinds 1 januari 2023 ligt de financiering van de Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) bij de gemeenten. Gemeenten krijgen hiervoor een specifieke Rijksuitkering (SPUK) om bestaande IDO's te kunnen bekostigen. Om inwoners te helpen zijn er Informatiepunten Digitale Overheid ingesteld bij de bibliotheken, waar mensen met allerlei hulpvragen aankloppen. Medewerkers van de informatiepunten krijgen niet alleen specifieke vragen over digitale overheidsdiensten, ook wordt hulp gevraagd over digitalisering in het algemeen.

SPUK IDO/bibliotheekwerk (2025 € 19.100 budgettair neutraal).
We ontvangen een eenmalige specifieke uitkering om bestaande IDO's te bekostigen.

Onderwijsachterstanden-beleid (2025 € 626.000 incidenteel, budgettair neutraal)
Het Onderwijsachterstandenbeleid-budget (OAB-budget) is gelabeld geld. Bij beschikking ontvangen met als doel het terugdringen van onderwijsachterstanden bij jonge kinderen.

SPUK Onderwijsachterstanden beleid (2025 € 626.000 incidenteel, budgettair neutraal)
We ontvangen een eenmalige specifieke uitkering voor onderwijsachterstanden.

Nazorg ex-gedetineerden (structureel budgettair neutraal: € 8.000)
Hert budget voor nazorg ex-gedetineerden wordt overgeheveld van programma 3 naar programma 2, in lijn met waar beleid en uitvoering plaatsvinden. In programma 2 is deze overheveling als last opgenomen, per saldo voor de Voorjaarsnota 2025 budgettair neutraal.

Mutaties met budgettaire gevolgen

Vrijval afschrijvingslasten (incidenteel voordeel 2025 € 15.000)
Als gevolg van het later dan gepland investeren vallen incidenteel afschrijvingslasten vrij.

Regionale projectleider Hervormingsagenda Jeugd (nadeel 2025: € 3.250 en 2026 € 6.500)
Om te blijven sturen op de regionale opgaven uit de hervormingsagenda is het continueren van de inzet van de regionale projectleider nodig. Deze projectleider wordt gezamenlijk door de zeven Westfriese gemeenten bekostigd.

Regionale projectleider Kleinschalige woonvoorzieningen (nadeel 2025: € 2.500 incidenteel)
Het streven is om in 2025/2026 minstens twee kleinschalige woonvoorzieningen (KWV) te realiseren in Westfriesland om jeugdigen met complexe problematiek en woonurgentie een vaste woonplek met perspectief te kunnen bieden. Om tot deze realisatie te komen is het continueren van de inzet van de regionale projectleider nodig. Deze projectleider wordt gezamenlijk door de zeven Westfriese gemeenten bekostigd.

Sportbevordering (nadeel vanaf 2025 € 86.000 structureel)
In de Najaarsnota 2024 zijn geraamde middelen inzake sportbevordering afgeraamd omdat deze vanaf 2025 worden gedekt uit de Brede SPUK middelen. Als gevolg van een misverstand is deze mutatie ook aangeleverd voor de begroting 2025 en ook daarin structureel verwerkt. Deze dubbele aframing van € 86.000 aan lasten wordt nu hersteld.

Extra kosten Stichting iedereen telt mee (nadeel vanaf 2025 per saldo € 29.000 structureel)
In december 2024 heeft de Stichting haar vestigingsplaats in de Hoogstraat 11 te Enkhuizen moeten verlaten in verband met de aanstaande sloop van het Stadskantoor.

Vanaf 20 december 2024 is de Stichting gehuisvest op Goudenregenstraat 29 te Enkhuizen. Dit is een bestaand gebouw dat door de gemeente Enkhuizen deels is verbouwd en aangepast en vervolgens turn-key aan de Stichting is opgeleverd. De verhuizing betekent voor de Stichting een stijging van huisvestingslasten en overige algemene kosten van € 72.000, waarvoor in de begroting van de Stichting en de gemeente nog geen budget is opgenomen. Aan huurbaten kan in dit kader structureel € 43.000 aan inkomsten worden bijgeraamd.

Bijstelling n.a.v. begroting 2026 WerkSaam WF(structureel nadeel vanaf 2026 € 118.000l)
Op basis van de begroting 2026 wordt de gemeentelijke bijdrage aan de GR WerkSaam WF in meerjarenperspectief bijgeraamd. De Begroting 2026 moet nog door het AB worden vastgesteld.

Bijstelling n.a.v. begroting GGD (structureel nadeel vanaf 2026 € 107.000)
Op basis van de begroting 2026 wordt de gemeentelijke bijdrage aan de GR GGD in meerjarenperspectief bijgeraamd. De Begroting 2026 moet nog door het AB worden vastgesteld.

Garantstelling Taalhuis (2025 voordeel: € 20.000)
Structureel is in de begroting een bedrag opgenomen als garantstelling voor het Taalhuis Westfriesland. De garantstelling is voor 2025 niet nodig.

6. Overig beleid

In de tabel hieronder een financieel overzicht van de voorstellen voor overig beleid.

Deze mutaties worden -na besluitvorming door de raad- opgenomen in de Begroting 2025 en de Begroting 2026 en meerjarenraming.
Na de tabel worden de mutaties toegelicht.

Programma 1	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Griffiemedewerker uitbreiding	-9	-9	-9	-9	-9
totaal programma 1	-9	-9	-9	-9	-9
Programma 2					
budgettair neutrale mutaties					
Omgevingswet	-70	-81	-8	0	0
Omgevingswet tlv reserve omgevingswet	70	81	8	0	0
Vergunningsverlening	-98	-98	-98	-98	-98
leges omgevingswet	98	98	98	98	98
mutaties met budgettaire gevolgen					
kapitaallasten van nieuwe investeringen	0	94	-119	-119	-119
Doorontwikkeling Omgevingswet	-47	-47	-47	-47	-47
Beleidsmeting buitenruimte	-15	-15	-15	-15	-15
Overloopparkeerterrein Flevolaan	0	-53	-53	-53	-53
Ondernemersfonds indexatie	-17	-17	-17	-17	-17
Haven vooronderzoek inzamelen vuil water	-10	0	0	0	0
Parkeeroverlast Kweekwal	-15	0	0	0	0
Omzetten halfverharding fietspad Wilhelminaplantsoen	-25	0	0	0	0
Regionaal volkshuisvestingsprogramma	-8	-8	-8	-8	-8
totaal programma 2	**-137**	**-46**	**-259**	**-259**	**-259**
programma 3					
budgettair neutrale mutaties					
Co-financiering renovatie Pancratius	-65	0	0	0	0
Dekking uit reserve onderwijshuisvesting	65	0	0	0	0
Gevelreconstructie RSG	-550	0	0	0	0
Dekking uit reserve onderwijshuisvesting	550	0	0	0	0
Vrijval van surplus uit de BR Oekraïne	670	0	0	0	0
Storrting vrijval BR Oekraïne in de algemene reserve	-670	0	0	0	0
mutaties met budgettaire gevolgen					
vrijval van kapitaallasten	0	297	0	0	0
vrijval eerder geraamde kapitaallasten onderwijshuisv.	0	0	257	558	867
Regionale bijdrage uitbreiding Special Class Copernicus	0	0	-167	20	20
Alleenverdienersproblematiek	-15	-15	-15	0	0
Woonschool voor statushouders	0	-13	0	0	0
totaal programma 3	**-15**	**269**	**75**	**578**	**887**
totaal overig beleid	**-161**	**214**	**-193**	**310**	**619**

Programma 1 Bestuur en dienstverlening

Mutaties met budgettaire gevolgen

Griffie (nadeel vanaf 2025 € 8.500 structureel)

Met het pensioen van de huidige griffiemedewerker bij de gemeente is de functie opnieuw geëvalueerd. Voorheen werd deze rol ingevuld voor 12 uur per week, in combinatie met de functie van bestuurssecretariaat. Door het pensioen en het principe van dualisme zijn beide functies nu los van elkaar komen te staan. Om de inzetbaarheid en bereikbaarheid van de griffie te waarborgen, blijkt 12 uur per week onvoldoende. Daarom stellen wij voor om de functie met 4 uur uit te breiden naar 16 uur per week. Hiermee kunnen wij de continuïteit van de griffie beter waarborgen en de ondersteuning optimaliseren.

Programma 2 Ruimte

Budgettair neutrale mutaties

Omgevingswet (2025: € 70.000; 2026: € 81.000 en 2027: € 8.000 budgettair neutraal)
Naast afronding Omgevingsvisie en de eerste aanzet voor het omgevingsplan, wordt voor het vervolgtraject voor invoering van de Omgevingswet ingezet op onderstaande maatregelen.

Maatregel	2025	2026	2027
Anders werken in de keten	7.913	7.913	7.913
Meerjarige financiële stabiliteit opzetten	10.956		
Verbetervoorstellen KokxdeVoogd	18.260		
Inrichten beleidshuis ruimtelijk strategie	16.434		
Programmateam als aanvulling organisatie		73.040	
Basis op orde: producten en processen	16.434		
Totaal	**69.997**	**80.953**	**7.913**

BR Omgevingswet (2025: € 70.000; 2026: € 81.000 en 2027: € 8.000 budgettair neutraal)
De uitgaven Omgevingswet worden gedekt uit de daarvoor ingesteld reserve Omgevingswet.

Vergunningsverlening (€ 98.000 vanaf 2025 structureel: budgettair neutraal)
Het aantal vergunningsaanvragen is net als het jaar ervoor gestegen, dit hebben we ook kunnen zien in de kostendekkendheid over 2024. Hierdoor is er momenteel een te hoge werkdruk op de afdeling vergunningsverlening. Om goede service te blijven leveren en aanvragen binnen de gestelde termijnen te kunnen afhandelen moet een FTE vergunningsverlener worden toegevoegd. Deze vergunningsverlener zal zich dan ook specifiek op Enkhuizen gaan richten. De komende jaren zien we hier nog veel nieuwe projecten op ons afkomen waardoor er genoeg dekking uit de leges is en er genoeg werk zal zijn.

Leges Omgevingsvergunning (98.000 vanaf 2025, budgettair neutraal)
De FTE Vergunningverlening kan worden gedekt uit een toename leges vergunningen.

Mutaties met budgettaire gevolgen

Kapitaallasten nieuwe investeringen (voordeel 2026 € 94.000; nadeel vanaf 2027 € 172.000)
Zie voor een toelichting op de nieuwe investeringen Hoofdstuk 7.

Doorontwikkeling Omgevingswet (structureel nadeel vanaf 2026: € 47.500)
De implementatie van de Omgevingswet betekent een meerjarige verandering van taken, processen en financiële dekking. De verandering heeft tot doel om de processen te vereenvoudigen en doorlooptijd van initiatieven te verkorten. Leidend daarbij zijn de opname van de minimale acties, de landelijke verbetervoorstellen van adviesbureau KokxdeVoogd om de terugverdientijd te verkorten door de herinrichting van de strategische bedrijfsprocessen en het aanbrengen van een meerjarige financiële stabiliteit binnen het domein Ruimte. Voor het behalen van de verbeterdoelen en bevordering van het rendement anders werken wordt ingezet op doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en regie en monitoring van de ruimtelijke kwaliteit. Voor het aandeel in de kosten van € 47.476 worden de mogelijkheden verkend van dekking uit de legeskosten.

Beleidsmeting kwaliteit buitenruimte (nadeel vanaf 2025 € 15.000 structureel)
Bij voorgaande ombuigingen is de beleidsmeting buitenruimte gewijzigd en komen te vervallen. De huidige rapportages geven onvoldoende inzicht over algemene beleidskaders.

Overloopparkeerterrein Flevolaan (nadeel vanaf 2026: € 53.300 structureel)
In de begroting van 2022 is een investeringsbudget van € 550.000 beschikbaar gesteld voor het realiseren van het Overloopparkeerterrein. Hiervan resteert nog € 530.000. In dit bedrag is geen rekening gehouden met bijkomende voorzieningen, zoals geantwoord op de technische vragen in de raadscommissie van 13 mei 2024. Verder heeft uw raad aangegeven het terrein te willen voorzien van een (duurder) klimaat adaptieve inrichting. Daarnaast is in de raadscommissie van januari 2020 aangegeven dat voor de huidige huurder een vervangend terrein wordt gerealiseerd ten westen van het Overloopparkeerterrein. Inmiddels is in 2024 het bestemmingsplan gewijzigd om de uitbreiding van de parkeervoorziening mogelijk te maken en is opdracht gegeven aan een extern bureau voor het maken van een ontwerp en bestek voor beide terreinen.
Voor bovenstaande aanpassingen wordt voorgesteld om een aanvullend krediet van € 820.000 beschikbaar te stellen. Hierbij zijn de huurinkomsten buiten beschouwing gelaten.

Ondernemersfonds (structureel nadeel € 17.000 vanaf 2025)
Het Ondernemersfonds Enkhuizen wordt jaarlijks geindexceerd met de algemene prijsindexcatie. Voor 2025 is de indexatie te laag. Voorstel is om eenmalig € 17.000 euro bij te ramen bij Budget Econische Zaken. In de geraamde opbrengst OZB niet woningen 2025 is deze indexatie al verwerkt.

Onderzoek inzamelen vuil water Haven (nadeel 2025 €10.000 incidenteel)
Er dient € 10.000 gereserveerd te worden voor een vooronderzoek naar vuilwaterinzameling voor de beroepsvaart, welke wettelijk verplicht wordt vanaf 2030. Dit zal een omvangrijk project worden tussen haven en riolering.

Parkeeroverlast Kweekwal (nadeel 2025 € 15.000, incidenteel)
Aan de Kweekwal is al langere tijd sprake van parkeeroverlast. Parkeren in de berm leidt tot overlast voor bewoners en schade aan openbaar groen. Tijdelijke maatregelen zijn onvoldoende effectief. Een structurele oplossing is het wegnemen van de overlast door het fysiek onmogelijk maken om in de berm te parkeren. Daarnaast wordt het parkeren aan de Gouw bevorderd.

Omzetten half-verharding fietspad Wilhelminaplantsoen (nadeel 2025 € 25.000 incidenteel)
In het Wilhelminaplantsoen is een stuk fietspad -van de Donkertestraat/ Wilhelminaplantsoen naar Kooizandweg (Enkhuizerzand)- wat voor een deel nog half-verhard is. Dit halverharde pad wordt vaak kapotgereden door bevoorrading waardoor dit pad kuilen krijgt. Investering moet overgezet worden naar Wegen, deze discipline zal het verder realiseren. Vraag om dit te realiseren is gekomen uit de besprekingen van de lopende projecten Enkhuizen.

Regionaal volkshuisvestingsprogramma (nadeel vanaf 2025 € 8.000 structureel)
Het Woonakkoord tussen de Westfriese gemeenten en de provincie Noord-Holland loopt eind 2025 af en wordt vervangen door het regionale volkshuisvestingsprogramma. Om dit regionale programma op te stellen, uit te voeren en de regionale samenwerking op het vlak van wonen in het algemeen voort te zetten wordt voorgesteld om jaarlijks € 8.000 beschikbaar te stellen.

Programma 3 Samenleving

Budgettair neutrale mutaties

Co-financiering renovatie Pancratius (2025 € 65.000 budgettair neutraal)
Basisschool Pancratius wordt in 2025 uitgebreid. Het bevoegd gezag van de school heeft, in aanvulling op deze uitbreiding, bij Rijksoverheid een subsidie *Maatwerkregeling ventilatie in scholen* aangevraagd. Deze Rijksoverheidssubsidie ad € 762.600 is onder voorwaarden verstrekt. Het bevoegd streeft ernaar de uitbreiding en de renovatie tegelijk te laten uitvoering. SKO West-Friesland is bereid ca. € 130.000 bij te dragen uit eigen middelen. Om de begroting sluitend te krijgen is € 65.000 nodig. In het SIHP PO 2025-2040 is de mogelijkheid tot co-financiering voor de renovatie van Pancratius ook vastgelegd. Een renovatie van Pancratius in 2025 betekent tevens dat de fasering van het SIHP PO 2025-2040 ongewijzigd blijft.

Dekking co-financiering renovatie Pancratius uit reserve onderwijshuisvesting (2025 € 65.000 budgettair neutraal)
Voorgesteld wordt deze kosten inzake huisvesting Pancratius te dekken uit de reserve onderwijshuisvesting.

Gevelreconstructie RSG (2025 € 550.000, budgettair neutraal)
In de raadsbrief van 23 maart 2025 informeerde wij u over de voorzieningsaanvraag door RSG Enkhuizen op het Programma 2025; uit onderzoeken is gebleken dat sprake is van een gebrek aan de gevelbekleding van het RSG. De gemeente Enkhuizen heeft de zorgplicht om te voorzien in voldoende adequate huisvesting voor onderwijs. Dat betekent in dit geval dat de gemeente ten gunste op de voorzieningsaanvraag van het RSG Enkhuizen besluit en financiële middelen beschikbaar zal stellen, zodat de gevel van het RSG Enkhuizen kan worden hersteld. Het bedrag is gebaseerd op feitelijke kosten en op grond van wet- en regelgeving inclusief kosten advisering en BTW.

Dekking gevelreconstructie RSG uit reserve Onderwijshuisvesting (2025 € 550.000, budgettair neutraal)
Voorgesteld wordt de kosten van de gevelreconstructie van het RSG te dekken uit de reserves Onderwijshuisvesting.

Onttrekking reserve Ontheemden (2025 € 670.000 nadeel)
Sinds 2022 worden er -met de partnergemeenten Stede Broec en Drechterland op grond van een convenant- Oekraïense ontheemden opgevangen. Met de overgebleven verkregen Rijksgelden is een bestemmingsreserve opvang ontheemden Oekraïne opgebouwd met als doel toekomstige kosten ten gevolge van de opvang te dekken. Voorgesteld wordt om een minimaal deel van de bestemmingsreserve blijvend te reserveren voor voorzienbare kosten en risico's verband houdend met de opvang. Het restant (€ 670.000) kan gezien de naderende "ravijn"-jaren toegevoegd worden aan de algemene reserve.

Storting reserve algemene reserve (2025 € 670.000 voordeel)
Zie toelichting onttrekking reserve Ontheemden.

Mutaties met budgettaire gevolgen

Vrijval van kapitaallasten De Drecht (incidenteel voordeel 2026 ad € 297.000)
Zie voor een toelichting op de nieuwe investeringen Hoofdstuk 7.

Vrijval eerder geraamde kapitaallasten Onderwijshuisvesting (voordeel 2027 van € 257.000: 2028 € 558.000 en 2029 € 867.000.
In de begroting 2024 en de meerjarenraming zijn -vooruitlopend op besluitvorming van de raad inzake het onderwijshuisvestingsplan- kapitaallasten opgenomen van noodzakelijke/ onvermijdelijke toekomstige investeringen in de onderwijshuisvesting. De reden daarvoor is dat de VNG de gemeenten destijds adviseerde de financieel nijpende situatie voor het Rijk onverkort in beeld te brengen, met dus ook de lasten van toekomstige investeringen. Inmiddels is het IHP door de raad vastgesteld en blijken de eerste investeringen te zijn gepland in 2023, waardoor 2031 het eerste jaar is waarin kapitaallasten worden geraamd. Dit betekent dat de eerder geraamde kapitaallasten t/m 2029 kunnen worden afgeraamd. Dit betreft € 257.000 in 2027; € 558.000 in 2028 en € 867.000 In 2029.

Uitbreiding Special Class Copernicus Afdeling Copernicus Hoorn (nadeel in 2027 € 167.000; structureel voordeel vanaf 2028 € 20.000)
Op dit moment ontbreekt dekkend aanbod voortgezet speciaal onderwijs (VSO) op Havo/Vwo-niveau in West-Friesland. VSO heeft een regionale functie, en met de uitbreiding van de Special Class Afdeling bij het Copernicus in Hoorn wordt hierin voorzien. Voor deze uitbreiding is aanvullende ruimte nodig in het schoolgebouw. Door de uitbreiding van de Special Class Afdeling hoeven leerlingen niet meer buiten de regio naar een VSO-school, en worden stappen gezet in de richting van inclusief onderwijs.

Het grootste deel van het benodigde investeringsbudget van € 3.332.000 wordt gefinancierd door Stichting Onderwijshuisvesting Hoorn. Het restant van € 1.322.500 wordt – naar rato van daadwerkelijk VSO gebruik in de afgelopen drie jaar – gezamenlijk gefinancierd door de zeven Westfriese gemeenten. Over de noodzaak van dekkend VSO-aanbod en de kostenverdeling is regionale bestuurlijke overeenstemming bereikt op 3 april 2025.

Voor deze eenmalige bijdrage is nog geen dekking. Voor gemeente Enkhuizen wordt verwacht dat de investering binnen 8 jaar wordt terugverdiend door de besparing op leerlingenvervoer. Deze besparing zal ook na de terugverdienperiode voortduren, vergeleken met het scenario waarin de VSO voorziening niet in Hoorn wordt gerealiseerd. De verwachte structurele besparing na 2076 ligt tussen de € 29.000 en € 37.000 per jaar. Daar deze op dit moment echter nog onzeker is boeken we vanaf 2028 een structurele besparing van € 20.000 in.

Alleenverdienersproblematiek (nadeel in 2025, 2026 en 2027: € 15.000)
Bij de meicirculaire ontvangen we budget om een bijdrage te verstrekken in het kader van de alleenverdienersproblematiek. Dit budget dient beschikbaar te worden gesteld voor de uitvoering van de alleenverdienersproblematiek.

Alle mensen in Nederland moeten een inkomen hebben waarmee ze kunnen rondkomen. Mensen met lage inkomens krijgen verschillende toeslagen via de Belastingdienst. Door een ongunstige samenloop van regelingen hebben huishoudens waarvan een persoon een uitkering ontvangt via het UWV een lager besteedbaar inkomen dan vergelijkbare huishoudens met een bijstandsuitkering. Door een wetswijziging is het per 1 januari 2025 voor gemeenten mogelijk om jaarlijks een bijdrage te verstrekken om dit verschil op te vangen. De bijdrage is een vast bedrag, waarvan de hoogte jaarlijks bij ministeriele regeling wordt vastgesteld. Het betreft een tijdelijke regeling tot 1 januari 2028. Het Rijk verwacht per 1 januari 2028 een

structurele oplossing te bieden. Om deze bijdrage te verstrekken vragen wij u om dit budget volledig beschikbaar te stellen voor de uitvoering van deze regeling. U wordt via de P&C documenten op de hoogte gehouden van de uitgaven.

Woonschool voor Statushouders (2026 nadeel: € 13.000 incidenteel)
Dit is bedoeld voor een incidentele subsidie voor de woonschool Enkhuizen voor statushouders voor 2026. Hierin krijgen statushouders uitleg over wonen in Enkhuizen en wordt men wegwijs gemaakt in de buurt. Dit gaat verder dan de reguliere maatschappelijke begeleiding van statushouders en draagt bij aan het lokaal laten landen van de nieuwkomer in Enkhuizen.

7. Investeringen

In de onderstaande tabel worden de nieuwe investeringen en de kapitaallasten daarvan weergegeven. De kapitaallasten volgen op het jaar van de investering.
De kapitaallasten zijn in het hoofdstuk Overig beleid opgenomen, onder het onderdeel Mutaties met budgettaire gevolgen.

Rode bedragen binnen de kolom kapitaallasten zijn hogere kapitaallasten, zwarte/negatieve bedrag zijn lagere kapitaallasten.

	Omschrijving							
		Nieuw			kapitaallasten			
pr.		2025	2026	termijn	2026	2027	2028	2029
3	Sporthal de Drecht	-9.000	9.000		-297			
2	Herinrichting Westerstraat	-2.900	2.900	40	-117			
2	Aanvullend krediet Overloopparkeerterrein Flevolaan	820		40		53	53	53
2	Overloopparkeerterrein Flevolaan, afschrijving in 40 jaar ipv 15					-23	-23	-23
2	Aanpassing bebording	120						
2	Boschplein		1.700	40		110	110	110
2	Voorbereidingskrediet bestuursopdracht Haling (alleen rente)	125			5	5	5	5
2	Hydraulische palen oostelijk deel kernwinkelgebied	125		20	11	11	11	11
2	Hydraulische paal Kruitmolen	45		20	4	4	4	4
2	Vervanging bekabeling OVL	32		40	2	2	2	2
2	Vervanging bekabeling OVL		30	40		2	2	2
2	Beweegbare Fysieke Afsluiting vervanging Gependam		75	15		8	8	8
2	Herinrichting Breedstraat		pm		pm	pm		
	Totaal investeringen	-10.633	13.705					
	Totaal kapitaallasten				-391	172	172	172

Sporthal De Drecht (vrijval van kapitaallasten in 2026 € 297.000, incidenteel)
Als gevolg van het later dan gepland realiseren van deze investering vallen de geraamde kapitaallasten in 2026 ad € 297.000 incidenteel vrij.

Herinrichting Westerstraat (vrijval van kapitaallasten in 2026 € 117.000, incidenteel)
Als gevolg van het later dan gepland realiseren van deze investering vallen de geraamde kapitaallasten in 2026 ad € 117.000 incidenteel vrij.

Aanvullend krediet Overloopparkeerterrein (nadeel vanaf 2027: € 53.300 structureel)
In de begroting 2022 is een investeringsbudget van € 550.000 beschikbaar gesteld voor het realiseren van het Overloopparkeerterrein. Hiervan resteert nog € 530.000. In dat bedrag is geen rekening gehouden met bijkomende voorzieningen (zie beantwoording van de technische vragen in de raadscommissie van 13 mei 2024). Ook heeft de raad te kennen gegeven het terrein te willen voorzien van een (duurder) klimaat adaptieve inrichting. Daarnaast is in de raadscommissie van januari 2020 aangegeven dat voor de huidige huurder een vervangend terrein wordt gerealiseerd ten westen van het Overloopparkeerterrein. Inmiddels is in 2024 het bestemmingsplan gewijzigd om de aanleg mogelijk te maken, en is er een bureau ingeschakeld voor het maken van een ontwerp/

bestek voor beide terreinen. Met de bovenstaande uitbreiding van de scope wordt voorgesteld om een aanvullend krediet voor 2025 van € 820.000 beschikbaar te stellen. Hierbij zijn de huurinkomsten buiten beschouwing gelaten.
Het krediet wordt conform huidig activabeleid in 40 jaar afgeschreven (zie ook hierna).

Bijstelling afschrijvingstermijn oorspronkelijk krediet Overloopparkeerterrein (structureel voordeel vanaf 2027 € 23.000)
Het oorspronkelijke krediet voor het Overloopparkeerterrein in 2022 wordt conform het activabeleid van 2022 afgeschreven in 15 jaar (categorie grond-, weg- en waterbouwkundige werken). Deze categorie is inmiddels gewijzigd in grond-, weg- en waterbouwkundige werken en infrastructuur, waarvoor een afschrijvingstermijn van 40 jaar is bepaald. Nu er in dit kader een aanvullend krediet wordt gevraagd (zie hiervoor) dient ook de afschrijvingstermijn van het restant van de oorspronkelijke investering te worden gewijzigd. Bij wijziging van de termijn naar 40 jaar valt er vanaf 2027 structureel € 23.000 aan afschrijving vrij.

Boschplein (Investering in 2026 € 1.700.000; kapitaallasten vanaf 2027 € 110.000)
Het Boschplein heeft een rijke geschiedenis in het oude centrum van Enkhuizen. Om klimaat-adaptieve maatregelen te nemen is de scope van het Boschplein uitgebreid en zijn ook het Zuiderkerkplein, het Vrijdom, de Buijskesweg en de Meidenmarkt onderdeel van de herinrichting. Om het Boschplein en omgeving te reconstrueren is stedenbouwkundige verkenning uitgevoerd waarmee een aantal varianten zijn opgesteld. In december 2024 is met bewoners geparticipeerd over de mogelijkheden van de herinrichting van het Boschplein en omgeving. Met de resultaten van de bijeenkomst worden nadere onderzoeken (o.a. inmeting, funderingsonderzoek, grondwater-onderzoek en milieukundig) te worden uitgevoerd en kan de technische voorbereiding gestart worden. Na de technische voorbereiding worden de werkzaamheden uitgevoerd.
Voor 2022 heeft u een krediet beschikbaar gesteld voor het Boschplein van € 480.000. Een deel van de kosten is gebruikt voor de voorbereiding. Met de uitbreiding van de scope wordt voorgesteld om een aanvullend krediet voor 2026 van € 1.700.000 beschikbaar te stellen.

Voorbereidingskrediet fietsverbinding Haling (Investering in2025 van € 125.000, rentelasten vanaf 2026 € 5.000)
Het gaat om een investering van in totaal € 125.000 als voorbereidingskrediet voor onderzoek naar een veilige fietsverbinding langs de Haling. Er wordt uitvoering gegeven aan een motie van 21 februari 2023. Het onderzoek zal in 2025-2026 plaatsvinden, mits het voorbereidingskrediet wordt vrijgegeven.

Vervanging van hydraulische palen oostelijk deel kernwinkelgebied (Investering in 2025 € 125.000; kapitaallasten vanaf 2026 € 11.000)
Het gaat om de vervanging van de hydraulische palen in het oostelijke deel van het kernwinkelgebied. Deze palen zitten over de levensduur heen en geven vaak storing. Het plan is om op twee locaties hydraulische palen te plaatsen in plaats van drie. Voor de overige locatie komen vaste palen. Door de realisatie van hydraulische palen voor het westelijk deel (2025) en de gevraagde investering voor het oostelijk deel wordt het kernwinkelgebied voorzien van nieuwe hydraulische palen.

Vervanging hydraulische paal Kruitmolen (Investering in € 45.000; kapitaallasten vanaf 2026 € 4.000)
Deze hydraulische paal is over de levensduur heen en geeft vaak storing. Systeem is verouderd en is aan vervanging toe. Door het vervangen van de paal worden de

onderhoudskosten lager en blijft de verkeerssituatie hetzelfde, namelijk geen doorgaande weg richting Stede Broec vanuit Schepenwijk enkel voor nood- en hulpdiensten.

Openbare verlichting: kabel vervanging (Investering in 2025 € 32.000 en in 2026 € 32.000; kapitaallasten in 2026 € 2.000 en vanaf 2027 € 6.000)
In 2025 wordt de riool vervangen op o.a. Zilverstraat, Havenweg en Semeinszstraat, gevolgd door het herstellen van verharding. De huidige openbare verlichting is aangesloten op een netwerk van derden. Deze is verouderd en gaat meer storingen vertonen. Om de openbare verlichting veilig en verantwoordelijk te laten branden is het noodzakelijk dat er openbare verlichting netwerk aangebracht wordt samen met de rioolwerkzaamheden. Om zo werk met werk te maken en overlast te beperken. In de voorjaarsnota 2025 wordt een eenmalig krediet aangevraagd voor het aanbrengen van een openbare verlichting netwerk.

Beweegbare Fysieke Afsluiting vervanging Gependam (Investering in 2026 € 75.000; kapitaallasten vanaf 2027 € 8.000)
De beweegbare fysieke afsluiting (BFA) installatie Gependam is aan vervanging toe in 2026. Dit blijkt onder andere uit de jaarlijkse storingen en oplopende onderdelen vervangingen

Herinrichting Breedstraat
Uit onderzoek is gebleken dat het riool en de bestrating in de Breedstraat aan vervanging toe zijn. Hierbij wordt de Breedstraat klimaat-adaptief ingericht en wordt een gescheiden rioolstelsel aangelegd. Hierbij kunnen maatregelen ten aanzien van de bereikbaarheid van hulpdiensten in het ontwerp worden opgenomen.

De bijraming van de geraamde kapitaallasten treft u aan in het hoofdstuk **Overig beleid**, onder de mutaties met budgettaire gevolgen.

8. Geraamde ontwikkeling Reserves

In onderstaand overzicht wordt de geraamde ontwikkeling van de reserves weergegeven.

Miutaties in reserves in de Voorjaarsnota 2025 en Kadernota 2026-2029					
	2025	2026	2027	2028	2029
Storting in reserve kapitaalgoederen	111.000				
Onttrekking reserve kapitaalgoederen	-5.000				
Storting in reserve sociaal domein	195.000				
Onttrekking reserve Omgevingswet	-70.000	-81.000	-8.000		
Onttrekking reserve onderwijshuisvesting	-65.000				
Onttrekking reserve onderwijshuisvesting	-550.000				
Storting Algemene reserve	670.000				
Onttrekking reserve Oekraïne	-670.000				
mutaties reserves	-384.000	-81.000	-8.000	0	0

Deze mutaties resulteren in de volgende stand van de reserves na Voorjaarsnota 2025/Kadernota 2026-2029					
Omschrijving	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
ALGEMENE RESERVE:					
Algemene reserve	3.377	3.377	3.377	3.377	3.377
Reserve Weerstandscapaciteit	2.134	2.134	2.134	2.134	2.134
Bouwgrondexploitatie	250	250	250	250	250
	5.761	5.761	5.761	5.761	5.761
BESTEMMINGSRESERVES:					
Parkeerfonds	11	11	11	11	11
Onderhoud kapitaalgoederen	1.298	1.286	1.274	1.262	1.250
Stadsuitleg	241	241	241	241	241
Gebiedsontwikkeling	600	600	600	600	600
Aanleg glasvezelnetwerk	635	635	635	635	635
Huisvestingsvoorzieningen onderwijs	155	155	348	541	734
Sociaal Domein	371	371	371	371	371
Oekraíne	1.595	1.595	1.595	1.595	1.595
Kunst- en museumbeleid	61	54	47	40	33
Cultuurfonds	55	55	55	55	55
Sportaccommodatie Immerhornpark	0	0	0	0	0
Klimaat en duurzaamheid	378	378	378	378	378
Egalisatiereserve Omgevingswet	112	31	23	23	23
Volkshuisvestingsfonds	37	37	37	37	37
Dekking afschrijvingslasten	620	561	502	443	384
	6.167	6.009	6.116	6.231	6.346
TOTAAL RESERVES	11.928	11.769	11.876	11.991	12.106

Mutaties Algemene Reserve 2025	
Saldo 1-1-2025	4.790
Toevoeging Jaarresultaat 2024	PM
Overhevelingsbesluit 2024-2025	-1.580
REZ raadsbesluit 26-03-2024	-100
Garantstelling REZ	PM
Naar reserve weerstandsvermogen	-175
TBV Pilot dagbesteding raadsbesluit 17-12-2024	-228
Overheveling uit reserve Oekraïne	670
Saldo 31-12-2025	3.377

9. Subsidieplafonds

Overzicht subsidieplafonds Kadernota 2026 - 2029

Door de subsidieplafonds bij de Kadernota 2026-2029 vast te stellen bereiken we dat de subsidies correct in de Begroting van 2026 worden opgenomen en dat de gemeente een argument heeft om subsidies eventueel op financiële gronden af te kunnen wijzen.
Het moment van vaststelling van de Begroting 2026 is daarvoor te laat.

Overzicht subsidieplafonds gemeente Enkhuizen 2026	
Subsidieregeling	**Subsidieplafonds 2026**
1. Onderwijsbegeleiding	23.122
2. Voorschoolse Voorzieningen	25.663
3. Jeugd in Enkhuizen	600.267
4. Cultuureducatie en –participatie Jeugd	182.281
5. Vrijwilligersondersteuning	51.018
6. Enkhuizers voor Elkaar	11.286
7. Openbaar bibliotheekwerk	331.867
8. Projecten Amateuristische Kunstbeoefening	16.416
9. Podiumfunctie en programmering	61.560
10. Beheer maatschappelijke accommodaties	370.140
11. Geestelijke gezondheid	31.004
12. Enkhuizen Sociaal	207.914
13. Sport en Bewegen	23.733
14. Overstijgende coordinatie mantelzorgondersteuning	11.936
15. Kwetsbare inwoners met licht verstandelijke beperking, sociale en/of psychische problematiek	35.460
16. (School)maatschappelijk werk	204.043
17. Stadspromotie	125.588
18. Evenementen	76.950
Totaal	**2.390.248**

Voor indexering van subsidies wordt voor 2026 uitgegaan van 2,6 %.
Naast deze indexering zijn er nagenoeg geen andere wijzigingen doorgevoerd.
Alleen binnen het plafond 10 (Beheer maatschappelijke accommodaties) is een beperkt bedrag opgenomen om te kunnen voldoen aan regionaal gemaakt afspraken.